

Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 10
октобар 2020.
година LX
ISSN 0354-3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА
ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 10
октобар 2020.
година LX
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србија
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу
Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
Синиша Мали, министар финансија

Уређивачки одбор
Ана Панчић, др Драган Демировић,
Снежана Карановић, Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Ана Панчић
шеф Одсека за односе Министарства са јавношћу

Уредник
Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и штампа
Штампарииа Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel. 011/3642 659 bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2020 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ
ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Примена одговарајуће методе код утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ код обвезника који је члан међународне групе повезаних правних лица који је у претходним годинама подносио документацију о трансферним ценама у оквиру које је трансферне цене готових производа тестирао применом метода трансакционе нето марже, у условима када је индустрија у којој обвезник обавља пословање претрпела озбиљне последице изазване Ковид - 19 пандемијом 7

2. Признавање расхода у пореском билансу обвезника – расход који у својим пословним књигама искаже обвезник по основу давања у новцу учињених спортском клубу за куповину спортске опреме и организовање турнира и такмичења 11

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Када настаје обавеза по основу пореза на имовину код куповине непокретности која је део имовине правног лица

– стечајног дужника над којим стечај тече од 30.05.2007. године, за коју је Привредни суд донео решење које је постало правоснажно 29.11.2019. године, а купац као ималац права својине и права коришћења на земљишту у катастру уписан 4.12.2019. године? 13

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Обавезе по основу пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу рада физичког лица које је уписано код Агенције за привредне регистре (АПР) као остали заступник привредног друштва, а које лице није оснивач ни члан тог привредног друштва 21

2. Порески третман накнаде трошкова исхране за рад и боравак на терену 24

ФИСКАЛНЕ ПОГОДНОСТИ И ДИРЕКТНА ДАВАЊА ПРИВРЕДНИМ СУБЈЕКТИМА У ПРИВАТНОМ СЕКТОРУ

1. До када морају да се искористе примљена средства по основу директних давања? 27

2. Да ли послодавац губи право на коришћење фискалних погодности и директних давања у случају када су запослени

којима је престао радни однос код предузетника (чиме је број запослених код предузетника смањен за више од 10%) засновали радни однос код правног лица са којим је предузетник имао закључен уговор о закупу пословног простора?29

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у октобру 2020. године33

Ј А В Н И П Р И Х О Д И

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Примена одговарајуће методе код утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ код обвезника који је члан међународне групе повезаних правних лица који је у претходним годинама подносио документацију о трансферним ценама у оквиру које је трансферне цене готових производа тестирао применом метода трансакционе нето марже, у условима када је индустрија у којој обвезник обавља пословање претрпела озбиљне последице изазване Ковид - 19 пандемијом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-4718/2020-04 од 30.10.2020. год.)

У конкретном случају, а како произилази из садржине поднетог дописа, обвезник који је члан међународне групе повезаних правних лица у претходним годинама је, у складу са Законом, подносио документацију о трансферним ценама у оквиру које је трансферне цене готових производа тестирао применом метода трансакционе нето марже. Како је даље наведено у предметном допису, индустрија (у којој обвезник обавља пословање) је претрпела озбиљне последице изазване Ковид - 19 пандемијом, тако да је у другом кварталу 2020. године дошло до значајног пада продаје, при чему је цена коштања

појединачног производа, оптерећена фиксним трошковима, значајно превазишла тржишну цену производа ка крајњем потрошачу. С тим у вези, примена методе трансакционе нето марже у 2020. години, уз коришћење расположивих упоредивих података из претходних година и укључивање фиксних трошкова насталих у другом кварталу 2020. године, не би (што такође произилази из садржине поднетог дописа) резултирала поузданом оценом тржишности накнаде за трансакцију уговорне производње, односно закључак не би био у складу са принципом „ван дохвата руке“, па се поставило питање примене било које друге методе, укључујући и модификовану методу трансакционе нето марже, као приступа који омогућава да се у конкретном случају на примерен начин оцени да ли је трансакција спроведена у складу са принципом „ван дохвата руке“.

Према члану 59. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01 ... и 86/19, у даљем тексту: Закон), трансферном ценом сматра се цена настала у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима.

Обвезник је дужан да трансакције из члана 59. став 1. овог закона посебно прикаже у свом пореском билансу (члан 60. став 1. Закона).

У смислу члана 60. став 3. Закона обвезник је дужан да уз порески биланс приложи документацију у оквиру које заједно са трансакцијама по трансферним ценама посебно приказује вредност истих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке“).

Сходно члану 61. став 1. Закона, код утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ користе се: 1) метода упоредиве цене на тржишту; 2) метода цене коштања увећана за уобичајену зараду (метода трошкова увећаних за бруто маржу); 3) метода препродајне цене; 4) метода трансакционе нето марже; 5) метода поделе добити; 6) било која друга метода којом је могуће утврдити цену трансакције по принципу „ван дохвата руке“, под условом да примена метода претходно наведених није могућа или да је та друга метода примеренија околностима случаја од метода претходно наведених у овом ставу.

Приликом утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ користи се она метода која највише одговара околностима случаја, при чему је могуће користити и комбинацију више метода када је то потребно (члан 61. став 2. Закона).

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13 ... и 94/19, у даљем тексту: Правилник) ближе се уређује, између осталог, форма и садржина документације о трансферним ценама.

Према члану 2. Правилника, обвезник уз порески биланс подноси документацију о трансферним ценама у форми извештаја који садржи, између осталог, избор метода за проверу усклађености трансферних цена са ценама утврђеним по принципу „ван дохвата руке“.

Одредбом члана 6. став 1. Правилника прописано је да обвезник описује одлучујуће разлоге за доношење

закључка која метода за проверу усклађености трансферних цена са ценама утврђеним по принципу „ван дохвата руке“ у највећој мери одговара околностима под којима су поједине трансакције извршене.

У складу са утврђеним методом обвезник дефинише упоредиве трансакције или упоредива неповезана привредна друштва на основу којих је утврдио цену или распон цена у складу са принципом „ван дохвата руке“, уколико не може да користи интерне (сопствене) податке о упоредивим трансакцијама. Приликом одабира упоредивих неповезаних привредних друштава и упоредивих трансакција, обвезник првенствено користи податке који се односе на Републику Србију. Уколико на овај начин није могуће утврдити упоредиве податке, анализа се може проширити и на друге државе, с тим да се има у виду упоредивост услова пословања на тржиштима тих држава и тржишта Републике Србије (члан 6. став 2. Правилника).

Сагласно наведеним законским одредбама, сматрамо да обвезник који је у претходним пореским периодима за утврђивање цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ примењивао методу трансакционе нето марже, може у наредном пореском периоду примењивати било коју другу методу којом је могуће утврдити цену трансакције по принципу „ван дохвата руке“, при чему је дужан да, у складу са Законом и Правилником, а у оквиру документације о трансферним ценама, опише одлучујуће разлоге за доношење

закључка о примени одабране методе за проверу усклађености трансферних цена, као и да докаже да је применом предметне методе, у конкретном случају, утврђена цена трансакције у складу са принципом „ван дохвата руке“.

2. Признавање расхода у пореском билансу обвезника – расход који у својим пословним књигама исказе обвезник по основу давања у новцу учињених спортском клубу за куповину спортске опреме и организовање турнира и такмичења

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-750/2020-04 од 28.10.2020. год.)

Сагласно члану 15. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01 ... 86/19, у даљем тексту: Закон), као расход у пореском билансу обвезника признају се издаци у збирном износу највише до 5% од укупног прихода за:

1) здравствене, образовне, научне, хуманитарне, верске и спортске намене, заштиту животне средине, као и давања учињена установама, односно пружаоцима услуга социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту;

2) хуманитарну помоћ, односно отклањање последица насталих у случају ванредних ситуација, који су учињени Републици, аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе.

Издаци из става 1. тачка 1) овог члана признају као расход само ако су извршени лицима регистрованим, односно основаним за те намене у складу са посебним прописима, која наведена давања искључиво користе за обављање делатности из става 1. тачка 1) овог члана.

У конкретном случају, а како наводите у поднетом допису, обвезник је уговором о донацији уплаћивао одређени новчани износ спортском клубу, регистрованом као удружење (са шифром делатности 93.12 – Делатност спортских клубова), који је, с тим у вези, обвезнику доставио извештај да су новчана средства (добијена на име донације) утрошена у набавку спортских мотоцикала, опреме, као и организовања спортских турнира и такмичења.

Имајући у виду наведено, расход који (у конкретном случају) у својим пословним књигама исказе обвезник по основу давања у новцу учињених спортском клубу за куповину спортске опреме и организовање турнира и такмичења, признаје се у пореском билансу обвезника највише до 5% од укупног прихода (збирно са осталим издацима из члана 15. став 1. Закона).

Напомињемо да надлежни порески орган у поступку контроле, у сваком конкретном случају, а сагласно начелу фактицитета прописаног одредбама закона који уређује порески поступак и пореску администрацију, цени испуњеност услова за признавање расхода из члана 15. ст. 1. и 2. Закона.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Када настаје обавеза по основу пореза на имовину код куповине непокретности која је део имовине правног лица – стечајног дужника над којим стечај тече од 30.05.2007. године, за коју је Привредни суд донео решење које је постало правоснажно 29.11.2019. године, а купац као ималац права својине и права коришћења на земљишту у катастру уписан 4.12.2019. године?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00383/2020-04 од 28.10.2020. год.)

Наводите да сте предметне непокретности купили на јавном надметању, након којег је донет записник којим сте проглашени купцем па сте исплатили купопродајну цену, закључили и потписали уговор о купопродаји непокретности који није оверен код јавног бележника. Даље наводите да је стечајни управник Привредном суду у Београду доставио предлог за доношење решења којим ће се констатовати да је извршена продаја и наложити надлежном органу за послове катастра да евидентира насталу промену права својине, односно права коришћења геађевинског земљишта; да је Привредни суд донео решење које је постало правоснажно 29.11.2019. године. те да је купац као ималац права својине и права коришћења на земљишту у катастру уписан 4.12.2019. године.

Према одредби члана 2. став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“ бр. 26/01, 45/02 – СУС, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 – УС, 47/13, 68/14 – др. закон, 95/18, 99/18 – УС и 86/19, у даљем тексту: Закон), порез на имовину из члана 1. тачка 1) овог закона (у даљем тексту: порез на имовину), плаћа се на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

1) право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари;

2) право закупа, односно коришћења, стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица;

3) право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;

4) право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;

5) коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;

6) државину непокретности на којој ималац права својине није познат или није одређен;

7) државину непокретности у јавној својини, без правног основа;

8) државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Кад на непокретности, поред права својине, постоји неко од права, односно коришћење или државина, из члана 2. став 1. тач. 2) до 5) и тач. 7) и 8) овог закона, односно у случају из тачке б) тог члана, порез на имовину плаћа се на то право, односно на коришћење или државину, а не на право својине (члан 2а став 1. Закона).

Према одредби члана 4. став 1. Закона, обвезник пореза на имовину је правно и физичко лице (које води, односно које не води пословне књиге), које је на непокретности на територији Републике Србије ималац права, корисник или држалац, из члана 2. став 1. Закона на које се порез на имовину плаћа у складу са чл. 2. и 2а Закона.

Обавеза по основу пореза на имовину настаје најранијим од следећих дана: даном стицања права на које се порез на имовину плаћа у складу са чланом 2. став 1. и чланом 2а Закона, даном успостављања државине кад се порез плаћа на државину, даном почетка коришћења, даном оспособљавања, даном издавања употребне дозволе, односно даном омогућавања коришћења имовине на други начин (члан 10. став 1. Закона).

Одредбом члана 10. став 7. тачка 1) подтачка (1) Закона прописано је да се, за сврху опорезивања порезом на имовину, даном стицања права сматра:

1) кад је основ стицања правни посао – дан закључења правног посла, осим:

(1) кад се право стиче на непокретности као будућој ствари, даном стицања права сматра се дан примопредаје, односно дан ступања у посед те непокретности.

Према одредби члана 10. став 7. тачка 2) Закона, кад је основ стицања појединачни акт надлежног органа управе или другог органа или лица са јавним овлашћењем, односно одлука суда (укључујући одлуку којом се утврђује да је право стечено одржајем) – дан правоснажности тог акта, односно те одлуке, осим у случају из тачке 3) тог става.

Према одредби члана 20. Закона о основама својинско-правних односа („Службени лист СФРЈ“, бр. 6/80 и 36/90, „Службени лист СРЈ“, бр. 29/96 и „Службени гласник РС“, бр. 115/05 – др. закон, у даљем тексту: ЗООСПО), право својине стиче се по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем. Право својине стиче се и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом.

Према одредбама члана 4. ст. 1. и 2. Закона о промету непокретности („Службени гласник РС“, бр. 93/14, 121/14 и 6/15), уговор о промету непокретности закључује се у облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе. За посао из става 1. овог члана искључиво је надлежан јавни бележник на чијем се подручју налази непокретност која је предмет

уговора. Ако се непокретности које су предмет уговора налазе на подручју више јавних бележеника, надлежан је сваки од тих јавних бележника. Уговор који није закључен на начин из ст. 1. до 3. овог члана, не производи правно дејство.

Према одредбама члана 133. став 13. Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/09, 99/11 – др. закон, 71/12 – УС, 83/14, 113/17, 44/18 и 95/18), стечајни судија ће решењем констатовати да је продаја извршена и наложити одговарајућем регистру упис права својине и брисање терета насталих пре извршене продаје, односно упис других права стечених продајом. Наведено решење са доказом о уплати цене је основ за стицање и упис права својине купца, без обзира на раније уписе и без терета, као и без икаквих обавеза насталих пре извршене купопродаје, укључујући и пореске обавезе и обавезе према привредним субјектима пружаоцима услуга од општег интереса које се односе на купљену имовину.

Према мишљењу Министарства привреде Број: 011-00-14/2020-05 од 18. марта 2020. године: „...из наведеног произлази да се поступак продаје имовине стечајног дужника, спроводи у судском поступку, на начин како је то регулисано Законом о стечају и Националним стандардом бр. 5. о начину и поступку уновчења имовине стечајног дужника, односно:

– Да стечајни управник приликом продаје имовине стечајног дужника (покретне и непокретне) закључује купопродајни уговор, на шта га обавезује Национални

стандард бр. 5 – Национални стандард о начину и поступку уновчења имовине стечајног дужника, да се тај уговор и када је у питању непокретна имовина не оверава код јавног бележника, с обзиром да се ради о уговору који се закључује у складу са одредбама стечајног закона као *lex specialis*, као и да је решење стечајног судије (а не уговор о купопродаји) основ за упис права својине у регистар непокретности, чиме купац имовину која је била предмет продаје стиче изворно, на оригинаран начин, те своје право не црпи из права претходника;

– Да Закон о стечају предвиђа обавезну судску одлуку о извршеној продаји којом се поступак уновчавања имовине у оквиру стечајног поступка заокружује, да купац право стиче решењем суда, те да је наведена одлука суда основ за упис права својине и има у односу на закључени уговор о купопродаји конститутивни карактер.“

Према томе, када је правни посао основ стицања права на непокретности на које се порез на имовину плаћа (нпр. права својине на објектима и права коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари – на коме се предметни објекти налазе), обавеза по основу пореза на имовину настаје даном закључења тог правног посла. Када је правоснажна одлука суда основ стицања права на непокретности на које се порез на имовину плаћа, обавеза по основу пореза на имовину настаје даном правоснажности те одлуке, осим када је основ

стицања правоснажни акт којим су оглашени наследници заоставштине.

У случају када је, како наводите, након јавног надметања у стечајном поступку, закључен и потписан уговор о куповини непокретности као дела имовине стечајног дужника који није оверен код јавног бележника, купопродајна цена исплаћена, а Привредни суд у Београду решењем констатовао да је извршена продаја непокретности, па је то решење (након правоснажности) било основ за упис права на купљеним непокретностима у катастру у корист купца, а имајући у виду наведено мишљење Министарства привреде према коме се тај уговор и кад је у питању непокретна имовина не оверава код јавног бележника, да купац право стиче решењем суда и да је решење стечајног судије (а не уговор о купопродаји) основ за упис права својине у регистар непокретности и има у односу на закључени уговор о купопродаји конститутивни карактер, мишљења смо да је купцу обавеза по основу пореза на имовину за купљене непокретности настала даном правоснажности решења суда којим је констатовано да је извршена продаја имовине стечајног дужника, а по основу кога купац стиче права на непокретности која су предмет куповине.

Напомињемо да је Министарство финансија није надлежно за оцењивање правне ваљаности уговора о промету непокретности у сваком конкретном случају, па ни за оцењивање правне ваљаности уговора о куповини

непокретности стечајног дужника на јавном надметању у стечајном поступку, који није оверен код јавног бележника.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину обавезе по основу пореза на имовину, што подразумева и одређивање дана настанка пореске обавезе у сваком конкретном случају, утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Обавезе по основу пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу рада физичког лица које је уписано код Агенције за привредне регистре (АПР) као остали заступник привредног друштва, а које лице није оснивач ни члан тог привредног друштва

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-260/2020-04 од 23.10.2020. год.)

Одредбом члана 85. став 1. тачка 16) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17, 95/18 и 86/19, у даљем тексту: Закон) прописано је да се осталим приходима, у смислу овог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону.

Основица пореза на други приход је опорезиви приход као бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, сагласно одредби члана 85. став 3. Закона.

Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20%, сагласно одредби члана 86. став 1. Закона.

Одредбом члана 99. став 1. тачка 9) Закона прописано је да по одбитку од сваког појединачно оствареног прихода утврђују се и плаћају порези на остале приходе, ако је исплатилац прихода правно лице, предузетник или предузетник паушалац.

Сагласно одредби члана 101. Закона, порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 6. тачка 17) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17, 95/18 и 86/19, у даљем тексту: Закон о доприносима) прописано је да лице које остварује уговорену накнаду је физичко лице које обавља послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о допунском раду и другог уговора или по неком другом основу, а за извршен рад остварује уговорену накнаду, односно накнаду за рад (у даљем тексту: уговорена накнада).

Основица доприноса за лица која остварују уговорену накнаду је опорезиви приход од уговорене накнаде у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, сагласно члану 28. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Доприносе за лица која остварују уговорену накнаду, сагласно одредби члана 57. став 1. Закона о доприносима, исплатилац је дужан да обрачуна, обустави и уплати приликом исплате уговорене накнаде.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/19) прописано је да, осим законских заступника, заступници друштва у смислу овог закона су и лица која су актом или одлуком надлежног органа друштва овлашћена да заступају друштво и као таква регистрована у складу са законом о регистрацији.

Одредбом члана 232. став 1. тачка 2) Закона о привредним друштвима прописано је да надзорни одбор именује и разрешава директора и остале заступнике, утврђује накнаду за њихов рад, односно начела за утврђивање тих накнада.

Када физичко лице, у конкретном случају, које није оснивач ни члан привредног друштва и није у радном односу у том друштву, обавља послове осталог заступника привредног друштва који је уписан у АПР – лице које је актом или одлуком надлежног органа друштва овлашћено да заступа друштво и чију накнаду за рад односно начела за утврђивање те накнаде утврђује надзорни одбор сагласно чл. 32. и 232. Закона о привредним друштвима, постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза на доходак грађана и припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање по основу накнаде за рад.

Порески платац обрачунава и плаћа по одбитку порез на доходак грађана и припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, у моменту исплате прихода.

У погледу регулисања међусобних односа између привредног друштва и осталог заступника у погледу права, обавеза и одговорности, као и права на накнаду за рад осталог заступника сагласно прописима којима се уређује рад, односно привредна друштва, за давање одговора надлежно је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство привреде.

2. Порески третман накнаде трошкова исхране за рад и боравак на терену

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-96/2020-04 од 16.10.2020. год.)

Одредбом члана 13. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17, 95/18 и 86/19) прописано је да се под зарадом, у смислу овог закона, сматра зарада која се остварује по основу радног односа, дефинисана законом којим се уређују радни односи и друга примања запосленог.

Одредбом члана 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17, 95/18 и 86/19) прописано је да основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа.

Одредбом члана 105. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – др. пропис) прописано је да се зарада састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тач. 4) и 5), члана 118. тач. 1) до 4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона (члан 105. став 3. Закона о раду).

Према одредби члана 118. став 1. тачка 4) Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, смештај и исхрану за рад и боравак на терену, ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде.

Имајући у виду наведено, накнада трошкова исхране запосленом (који у оквиру пословне делатности послодавца послове свог радног места обавља на терену) за рад и

боравак на терену, у случају када послодавац није запосленом обезбедио исхрану за време рада и боравка на терену, не подлеже плаћању пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде.

Како се општим актом код послодавца и уговором о раду уређује, поред осталог, и право на накнаду трошкова исхране за време рада и боравка на терену, с тим у вези евиденција коју послодавац води (нпр. име и презиме запосленог који ради на терену, време и место рада на терену, преглед и обрачун броја дана проведених на раду на терену, утврђени износ дневне накнаде за исхрану, и сл.) може се сматрати адекватном документацијом о висини стварних трошкова исхране запослених током рада и боравка на терену.

ФИСКАЛНЕ ПОГОДНОСТИ И ДИРЕКТНА ДАВАЊА ПРИВРЕДНИМ СУБЈЕКТИМА У ПРИВАТНОМ СЕКТОРУ

1. До када морају да се искористе примљена средства по основу директних давања?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-4320/2020-04 од
30.9.2020. год.)

Одредбама члана 9. став 1. Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Службени гласник РС“, бр. 54/20 и 60/20, у даљем тексту: Уредба) прописано је да предузетник, предузетник паушалац, предузетник пољопривредник, предузетник друго лице, правна лица која су разврстана као микро, мала и средња у складу са законом којим се уређује рачуноводство, могу да остваре право на уплату бесповратних новчаних средстава из буџета, и то:

– у мају 2020. године у износу који се добија као производ броја запослених са пуним радним временом за чије је зараде и накнаде зарада поднео Образац ППП-ПД за обрачунски период март 2020. године и износа основне минималне нето зараде за март 2020. године;

– у јуну 2020. године у износу који се добија као производ броја запослених са пуним радним временом за

чије је зараде и накнаде зарада поднео Образац ППП-ПД за обрачунски период април 2020. године и износа основне минималне нето зараде за март 2020. године;

– у јулу 2020. године у износу који се добија као производ броја запослених са пуним радним временом за чије је зараде и накнаде зарада поднео Образац ППП-ПД за обрачунски период мај 2020. године и износа основне минималне нето зараде за март 2020. године.

Привредни субјекат из члана 9. Уредбе у обавези је да примљена средства по основу директних давања искористи најкасније до 15. августа 2020. године (члан 9. став 7. Уредбе)

Сагласно тачки 1. Закључка Владе 05 број 401-6052/2020 од 30. јула 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 104/20 и 106/20, у даљем тексту: Закључак), привредним субјектима у приватном сектору, изузев правних лица која су разврстана као велика правна лица у складу са финансијским извештајима за 2018. годину, који су остварили право на директна давања из буџета Републике Србије чија исплата доспева у јулу 2020. године у складу са Уредбом, у августу и септембру 2020. године се исплаћују директна давања из буџета Републике Србије, у сваком од та два месеца у висини од 60% директних давања из буџета Републике Србије која су им исплаћена у јулу 2020. године, а чија исплата је доспела у јулу 2020. године.

Привредни субјекти примљена средства по основу директних давања из буџета Републике Србије користе најкасније до 31. октобра 2020. године, истеком ког рока посебни наменски рачуни – COVID-19 сегасе, анеискоришћена

средства са тих рачуна преносе се на посебан буџетски рачун (тачка 10. Закључка).

Имајући у виду наведено, примљена бесповратна новчана средства привредни субјект у приватном сектору био је у обавези да искористи, за исплату зарада и накнаду зарада, најкасније до 15. августа 2020. године, сагласно Уредби.

Бесповратна новчана средства која је привредни субјект у приватном сектору примио сагласно Закључку, може да искористи до 31. октобра 2020. године, када се наменски рачуни гасе, а неискоришћена средства са тих рачуна повлаче и преносе на посебан буџетски рачун.

2. Да ли послодавац губи право на коришћење фискалних погодности и директних давања у случају када су запослени којима је престао радни однос код предузетника (чиме је број запослених код предузетника смањен за више од 10%) засновали радни однос код правног лица са којим је предузетник имао закључен уговор о закупу пословног простора?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-518/2020-04 од 28.9.2020. год.)

Одредбом члана 12. став 1. Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима

у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Службени гласник РС“, бр. 54/20 и 60/20, у даљем тексту: Уредба) прописано је да привредни субјект у приватном сектору губи право на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних овом уредбом уколико у периоду од 15. марта 2020. године па до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања из чл. 9. и 10. ове уредбе, смањи број запослених за више од 10% не рачунајући запослене који су са привредним субјектом у приватном сектору закључили уговор о раду на одређено време пре 15. марта 2020. године за период који се завршава у периоду од 15. марта 2020. године до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања из чл. 9. и 10. ове уредбе.

Сагласно одредбама члана 12. став 3. Уредбе привредни субјекти који изгубе право на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних овом уредбом дужни су да:

– плате све обавезе за које им је одобрено одлагање плаћања заједно са припадајућом каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских обавеза која се рачуна почев од дана када су наведене обавезе доспеле за плаћање у складу са законима којим се уређује плаћање одговарајуће обавезе, најкасније у року од пет дана од дана престанка права на коришћење фискалних погодности и директних давања; и

– изврше повраћај директних давања са каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских обавеза почев од дана када су им исплаћена појединачна директна давања, најкасније у року од пет дана од дана престанка права на коришћење фискалних погодности и директних давања.

Сходно наведеном, у свим случајевима смањења броја запослених за више од 10% у периоду од 15. марта 2020. године па до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања, не рачунајући у проценат смањења запослене који су са привредним субјектом у приватном сектору закључили уговор о раду на одређено време пре 15. марта 2020. године за период који се завршава у периоду од 15. марта 2020. године до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања, а којима је радни однос престао истеком рока на који је уговор о раду закључен, нису испуњени услови за наставак коришћења фискалних погодности и директних давања привредним субјектима у приватном сектору сагласно Уредби.

У конкретном случају, привредни субјект – предузетник код кога је дошло до смањења броја запослених за више од 10% у смислу члана 12. став 1. Уредбе, губи право на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних Уредбом. У том случају, привредни субјект дужан је да плати све обавезе за које му је одобрено одлагање плаћања и изврши повраћај директних давања, у смислу члана 12. став 3. Уредбе.

Околност да су запослени којима је престао радни однос код предузетника (чиме је број запослених код предузетника смањен за више од 10%) засновали радни однос код правног лица са којим је предузетник имао закључен уговор о закупу пословног простора (како се наводи, по истеку уговора о закупу правно лице је засновало радни однос са запосленима којима је престао радни однос код предузетника код кога су претходно били у радном односу), није од утицаја на чињеницу да је код предузетника дошло до смањења броја запослених за више од 10% у смислу члана 12. став 1. Уредбе.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ОКТОБРУ 2020. ГОДИНЕ

УРЕДБЕ	
Уредба о реализацији поступка наплате потраживања којима у име и за рачун Републике Србије и Аутономне покрајине Војводине управља и располаже Агенција за осигурање депозита	Сл. гласник РС, бр. 124 од 16. октобра 2020.

ПРАВИЛНИЦИ	
Правилник о измени Правилника о додели пореског идентификационог броја правним лицима, предузетницима и другим субјектима за чију је регистрацију надлежна Агенција за привредне регистре	Сл. гласник РС, бр. 119 од 01. октобра 2020.
Правилник о изменама и допунама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку	Сл. гласник РС, бр. 126 од 23. октобра 2020.

ОСТАЛО	
Решење о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ)	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 123 од 13. октобра 2020.
ИСПРАВКА Решења о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ)	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 125 од 22. октобра 2020.
УСКЛАЂЕНИ НАЈВИШИ ИЗНОСИ локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 126 од 23. октобра 2020.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Ана Панчић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132